

Gerbilens sjukdomar

Ha alltid vanan att du kontrollerar gerbilerna varje dag, gärna i samband med att du har dem ute. Då upptäcker du snabbt om någonting inte står rätt till hos dina gerbiler!

Problemet med att behandla små djur mot sjukdomar består av att det tyvärr är oftast för sent att behandla sjukdomen när de väl visar tydliga symtom. Detta har dels att göra med en inbyggd försvarsmekanism, då gerbiler är av naturen bytesdjur och kan inte gå runt och visa sig sårbara. Gerbilerna kan alltså gå och vara sjuka utan att du vet om det, så ha alltid vanan att titta på dem varje dag. En gerbil kan fortfarande se frisk ut, men uppföra sig annorlunda än vad den normalt skulle göra. Ägaren känner sina djur bäst! (förhoppningsvis...)

*Ligger gerbilen bara och sover?

*Dricker ovanligt mycket?

*Andas fortare än vanligt? Gerbilen andas 90 andetag/min, om något är fel andas de fortare och även mer ansträngt.

*Stödjer inte på alla ben?

*Kliar sig ofta?

Om din gerbil däremot ser sjuk ut kontrollera då noga:

*Ögon - är de matta? Gerbiler och många smådjur har röd tårvätska, detta är helt normalt!

*Nos & öron - rena? Nos ska inte vara rinnig eller överdrivet fuktig.

*Päls - ohyra? Kala fläckar?

*Kropp - Kontrollera om djuret är uttorkat genom att nypa tag i huden och släppa, huden ska dra sig tillbaka omedelbart, inte stanna kvar!

*Könsöppningar - rena?

Om du nu väl upptäckt att ditt djur är sjukt måste du först tillföra värme och energi som tas lätt upp av kroppen. Eftersom gerbiler är mycket små djur är det alltid värme och energi som först går förlorat, och gör så att de får svårare att tillfriskna.

Värme tillför du alltid lättast med hjälp av en lampa som du placerar i ett hörn av buren, aldrig över hela buren då gerbilerna inte kan undkomma värmen om de behöver!

Ökad mängd bomaterial kan även hjälpa till för att hålla värmen.

Energi kan du tillföra på många sätt, framför allt med stödmatning. Andra sätt inkluderar även druvsockerlösning i dricksvattnet (förutsatt att din gerbil dricker) och Semper vätskeersättning med rismjöl (finns i matvarubutiker). Barnmat är även bra att ge dem då det är lättuggat och oftast smakligt för djuret. Så länge den inte är starkt kryddad, eller har stora mängder kött i. Rekommenderat är rotfruktspuré, morotspuré och potatispuré.

Viktigt är också att se till att gerbilen dricker och äter, gör den inte det kan du vara tvungen att hjälpa den att få i sig näring via en pipett (finns att köpa på apoteket) som du håller i mungipan på den medan du håller i djuret med andra handen.

Om man sätter in behandling direkt när man ser att djuret blivit sjukt kan man ha tur att kunna häva sjukdomen. Så kontakta ALLTID en kunnig smådjursveterinär för vidare råd när ditt gerbil är sjuk! Även om din gerbil får hjälp av denna artikel är det alltid viktigt att ha kontakt med en veterinär om djuret är allvarligt sjukt.

Luftvägsinfektion – Vanligt hos små ungar

Ansträngd andning i samband med väsande och klickande andning. Små ungar i åldern 2-3 veckor är i största riskzonen, och då p.g.a. de har svårt att tåla burspån. Dels för dammet, och dels för terpentinhalten (förutsatt att det är av barrträd).

Om du har ungar bör du alltid hålla koll på dem under 2-3 veckors ålder! Upptäcker du tidigt att de klickar de också bli friska bara av att du byter till papp-pellets (Toa-Lätt, Remiss m.m.) eftersom det inte dammar på långa vägar lika mycket som spån. Har sjukdomen gått längre måste man sätta in antibiotika i samband med att du byter spån till papp-pellets. Har du tur frisknar gerbilen till redan efter några dagar, svarar den inte på medicinen finns det tyvärr inte mycket mer att göra...

Kontakta en veterinär för att få antibiotika utskrivet.

Luftvägsinfektion hos en vuxen gerbil är däremot mycket ovanligt, förutsatt att inte gerbilen har fått gå en längre tid med en allvarlig förkylning.

Benbrott

Gerbilen haltar och/eller har svårt att ta sig fram. Om det är ett slutet brott, kan en veterinär inte göra något, utan se däremot till att den kan komma åt med att äta och dricka. Bakbensbrott är alltid värre än frambensbrott, om djuret brutit ett bakben bör du ha extra koll på om att den äter och dricker.

Gerbilen kommer den att tillfriskna efter ungefär en till två veckor, och röra sig som vanligt. Undvik att hantera gerbilen så mycket som möjligt, då du eventuellt kan förvärra brottet. Blir gerbilen däremot inte bättre och vägrar äta bör du kontakta veterinär för råd.

Sneda eller avbrutna tänder

Dålig aptit och dräglande (eller i värsta fall ingen aptit) avmagring och dålig lukt från munnen. Precis som hos alla gnagare växer gerbilens framtänder under hela sitt liv. Detta gör att tänderna växer fel om gerbilen har ett felaktigt bett eller har fått en skada i käkarna. Framtänder som inte nöts ner kan leda till sår i munnen, och tänderna kan till och med växa upp i näshålan. Har der inte blivit något sår i munnen kan tänderna klippas hos oss eller hos veterinär. Om djuret har ett felaktigt bett så tänderna inte nöts ordentligt kan de hända att tänderna alltid måste klippas, detta måste ständigt hållas koll på så att din gerbil inte mår dåligt av det.

Epilepsi

Gerbilen får ryckiga attacker och kan sitta som paralyserade i upp till en minut. Anfällen kan utlösas av stress, snabba förändringar i miljön och snabba förändringar i ljuset. Man räknar med att ungefär 20 % av alla gerbiler har epileptiska anfall, och det är vanligast hos unga gerbiler. Epilepsin växer vanligtvis bort uppåt 6 månaders ålder, men djuren bör inte användas i avel då epilepsi är ärftligt och ungarna kommer också att få det.

Anfallen är helt ofarliga, gerbilen lider inte av att ha epilepsi. Lämna den ifred tills den börjar bete sig normalt. Dessa anfall är inget att oro sig för men de kan se hemska ut.

Öppna sår

Sår brukar normalt sett inte vara något problem, men om du är orolig för infektion, så kan du tvätta såret med klorhexdin eller liknande. Blir såret ändå inte bra efter ett par dagar bör du kontakta veterinär för råd.

Kal, ibland svullen nos - Vanligt problem

Avsaknad av päls runt nosen. Är huden inte röd och irriterad kan man utesluta allergi. Bor gerbilen i en gallerbur? I så fall kan den ha gnagt på gallren och skavt av sin päls på nosen. Detta är inget allvarligt så länge nosen inte bli irriterad, men det kan delvis förebyggas genom att ge gerbilen mycket sysselsättning. Jag rekommenderar alltid et akvarium eller bur av duna-typ till gerbiler framför gallerburar eftersom gerbiler gärna gnager på allt oavsett mängden annan sysselsättning.

Om nosen är kal, svullen och gerbilen kliar sig i det närmaste oavbrutet kan den ha fått en svampinfektion. Om det upptäcks tidigt kan man med viss lätthet bota djuret med hjälp av Cortimyk eller Daktacort, båda mot svampinfektioner på människor. (Finns på apoteket) Om gerbilen fått gå ganska länge med sjukdomen är det betydligt svårare att bli av med den. Någon av ovanstående salvor i samband med Fucidin (receptbelagt, används ursprungligen till öroninfektioner på hund) kan ge effekt, även Fucinin i samband med Chinchilla Fungi-Stop (finns hos välsorterade djuraffärer).

Är däremot nosen svullen och gerbilen kliar sig (ofta i samband med luftvägsinfektion) kan den vara allergisk mot burspån. Vissa gerbiler tål inte oljorna i vårt spån av barrträd, så annat bottenmaterial rekommenderas till gerbiler som inte tål det. Rådfråga alltid veterinär för råd.

Öroninfektion - Ovanligt

Gerbilen får problem med balansen, svajar och kan luta huvudet. En öroninfektion påverkar balansorganet, och om sjukdomen får gå långt kan gerbilen även luta huvudet oavbrutet, s.k. ”snedskalle” behandlas inte gerbilen i tid kan huvudet få en viss lutning efteråt, men den mår inte dåligt av det utan kan i regel leva med det hela livet. Kontakta en veterinär för vidare råd.

Tumör

En knöl dyker upp på magkörteln. Det är i 9 fall av 10 hanar som får tumörer, och får det alltid i gammal ålder. Kan orsakas av överdrivet markerande mot saker i buren, det är okänt om det är ärftligt eller inte.

Börjar tumören synas kan man räkna med att det är bara ”toppen på isberget”, och att den är större på magens insida. Det är ovanligt att man låter operera en gerbil med en tumör på magkörteln, utan man låter den leva sitt liv som vanligt så länge gerbilen inte lider. Börjag tumören blöda bör man låta gerbilen somna in, vid det lagen har tumören vuxit sig stor och det är mycket smärtsamt för djuret.

Diarré

Lös avföring, och eventuellt kladdig i baken. Kan orsakas om gerbilen ätit något den inte är van vid, för mycket grönfoder (en gerbil ska inte ha för mycket åt gången) eller Tyzzers sjukdom. Ta bort eventuellt grönfoder ge den bara torrfoder. Är gerbilen i allmänhet pigg bör man avvakta för att se om det rörde sig om maten. Är djuret slött, vill inte äta eller dricka och har feber kan det vara Tyzzers sjukdom, vilket är en mycket allvarlig och smittsam sjukdom. Alla dina djur bör behandlas om du råkat ut för det!
Mycket viktigt att kontakta veterinär om du misstänker Tyzzers.